

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE FILOLOGIE
CATEDRA DE LITERATURĂ ROMÂNĂ ȘI UNIVERSALĂ

Curriculum disciplinar
Istoria literaturii române (pașoptism și postpașoptism)

Autor: Maria Abramciuc,
conf. univ., dr.

Discutată în ședința
Catedrei de literatură română și universală
Din 27 martie 2012,
proces verbal nr. 7.
Abrobată în ședința
Consiliului Facultății Filologie
Din _____ 2012,
proces verbal nr. _____.

Bălți, 2012

Curriculum disciplinar

I. Baza conceptuală

Cursul *Istoria literaturii române (pașoptism și postpașoptism)* este o disciplină de specialitate din categoria celor de filologie română. Studiarea lui asigură unitatea și continuitatea cursului major *Istoria literaturii române* și, prin urmare, le formează studenților o imagine integrală a procesului literar românesc din sec. al 19-lea.

Epoca literară de la 1840 coincide cu începuturile romantismului în literatura română. Astfel, cursul respectiv explică originile acestui curent literar în literatura națională, corelându-l cu romantismul european. Obiectul cursului mai include referințe la procesul de formare al literaturii autohtone, al presei și al teatrului național, la profilarea ideilor de originalitate în activitatea scriitorilor români din epoca respectivă.

Tematica prelegerilor, seminarelor și orelor de laborator se referă la fenomenul literar românesc din perioada 1830-1860, care, în *Istoria literaturii române*, e denumit pașoptism. Perioada coincide cu apariția și afirmarea literaturii naționale, a unei generații de scriitori, ghidată în activitatea sa de ideologia revistei *Dacia literară*, publicație de o mare rezonanță în epocă. Cursul urmărește paradigma evoluției genurilor și speciilor literare, promovarea și afirmarea lor de către mai mulți autori notorii: Ion Heliade-Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Constantin Negruzzi, Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Alecu Russo, Nicolae Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu. Continuatori ai spiritului pașoptist, Bogdan Petriceicu Hasdeu și Alexandru Odobescu, deși au activat în perioada *Marilor clasici*, sunt considerați scriitori postpașoptiști, iar opera lor a fost plasată sub semnul spiritului reformator și militant al epocii de la 1848.

II. Obiectivele cadru

La nivel de cunoaștere și înțelegere, studenții vor fi capabili:

- Scaracterizeze fenomenele pașoptism/ postpașoptism în perspectivă politică, istorică, culturală și literară;
- cunoască etapele de afirmare a literaturii naționale în pașoptism/ postpașoptism;
- descrie paradigma evoluției genurilor și speciilor literare;
- posede noțiuni de teorie a literaturii: tipurile de discurs literar, structura operei artistice, curent literar, sistem de imagini, genuri și specii literare;
- însușească noțiuni de istorie a literaturii, critică literară, estetică.

La nivel de aplicare, studenții vor fi capabili să:

- aprecieze estetic operele literare în perspectiva epocii și a ierarhiei valorilor;
- analizeze fenomenele literare în diverse perspective interpretative.

La nivel de integrare, studenții vor fi capabili să:

- cunoască succesiunea perioadelor din Istoriei literaturii române;
- relaționeze procesul literar românesc din pașoptism/ postpașoptism cu cel din perioadele anterioară (folclor, veche și premodernă);

- stabilească unele relații posibile între direcțiile de evoluție a literaturii române și cele ale literaturii universale;

III. Administrarea disciplinei

Codul disciplin. în pl. de înv.	Anul de studii	Semestrul	Numărul de ore				Evaluare		Resp. de discipl.
			Lucrând ep. dir.	Curs	Sem.	Lab.	Credite	Ex./ Col./ Proiect	
	I	I		15	15			examen	Conf. dr. Maria Abramciuc

IV. Tematica prelegerilor

Nr. d/o	Tema	Bibliografie	ore.
1.	<p>Preliminarii</p> <p>Conceptul de pașoptism și postpașoptism. Criterii de periodizare. Cadrul social-politic și economic. Trăsături culturale și literare. Revista "Dacia literară" și importanța ei în contextul epocii.</p> <p>Literatura română din perioada 1830-1860. Orientări. Afirmarea noilor genuri și specii literare. Sincronizarea procesului literar autohton cu cel european. Curente literare în epocă.</p>	<p>1. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria literaturii române pentru elevi și profesori</i>, Editura Cartier, Chișinău, 2004;</p> <p>2. <i>Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900</i>, București, Editura Academiei, 1979.</p> <p>3. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria didactică a literaturii române</i>, Editura Magister, Chișinău, 1997.</p>	2
2.	<p>La izvoarele romantismului românesc</p> <p>Originea dublă a curentului literar: europeană și autohtonă. Trăsături ale literaturii romantice preeminesciene. Promotori ai curentului. Vasile Cîrlova, primul poet romantic român.</p>	<p>1. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria literaturii române pentru elevi și profesori</i>, Editura Cartier, Chișinău, 2004.</p> <p>2. Cornea, Paul, <i>Originile romantismului românesc</i>, București, Editura Minerva, 1972.</p> <p>3. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1997, pp. 167 - 171.</p> <p>4. Papu, Edgar, <i>Existența</i></p>	2

		<p><i>romantică</i>, B. P. T., București, Editura Minerva, 1980,</p> <p>5. Popovici, Dumitru, <i>Romantismul românesc</i>, București, E. T., 1969.</p>	
3.	<p>Evoluția genurilor și speciilor literare în perioada pașoptistă. Lirica: direcții, specii și autori.</p> <p>Transformări calitative în cadrul fenomenului literar românesc din perioada 1830-1860. Delimitarea genurilor și speciilor literare. Evoluția genului liric. Influențe lamartiniene în poezia română de pînă la 1840. Meditația. Lirica ruinelor.</p>	<p>1. Alexandrescu, Grigore, <i>Poezii. Memorial de călătorie</i>, ed. a 2-a, Editura Minerva, 1974.</p> <p>2. Manolescu, Nicolae, <i>Poeți romantici</i>, Chișinău, Editura Știința, 2004.</p>	2
4.	<p>Poezia erotică.</p> <p>De la Eliza și Emilia lui Gr. Alexandrescu la Elena lui Vasile Alecsandri. Spiritualizarea sentimentului, idealizarea femeii, spirit euforic, inflexiuni din lirica anacreontică, dulcețării în lirica de dragoste a lui Vasile Alecsandri.</p>	<p>1. Mircea Anghelescu, <i>Introducere în opera lui Grigore Alexandrescu</i>, Ed. Minerva, 1973</p> <p>2. Manolescu, Nicolae, <i>Poeți romantici</i>, Chișinău, Editura Știința, 2004.</p> <p>3. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul Alecsandri</i>, București, Editura Minerva, 1991.</p> <p>4. Vianu, Tudor, <i>Alecsandri, Eminescu, Macedonski</i>, București, Editura Minerva, 1974.</p>	2
5.	<p>Apariția narațiunii artistice românești</p> <p>Întemeietori. Tehnici și modele. Memorie și imaginație în proza pașoptistă și postpașoptistă. Biografic, melodramatic și istoric în narațiunea epocii.</p>	<p>1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1997, pp. 167 - 171.</p> <p>2. Tudor Vianu, <i>Arta prozatorilor români</i>, Chișinău, Editura Hyperion, 1991.</p> <p>3. Zamfir, Mihai, <i>Din secolul romantic</i>, București,</p>	2

		Editura Românească, 1989.	Cartea
6.	<p>"Memorialistica trucată" Memorialul și notele de călătorie, epistola, jurnalul intim. Memorialistica nostalgico-paseistă a lui Alecu Russo.</p>	1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i> , vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997. 2. Vîrgolici, Teodor, <i>Alecu Russo</i> , București, Editura Tineretului 1981. 3. Haneș, Petre, <i>Studii de istorie literară</i> , Editura Minerva, 1970.	2
7.	<p>Romanul pașoptist și cel postpașoptist. Tentative de roman în pașoptism. Valoarea literară a scrierilor: formule compoziționale, tehnici narative. <i>Ciocoi vechi și noi</i> de Nicolae Filimon: concret și livresc, serii de personaje antinomice, valoarea de arhetip a protagonistului. Romanul istoric. <i>Ursita</i> de B. P. Hasdeu. Istoriografii. <i>Românii supt Mihai-Voievod Viteazul</i> de Nicolae Bălcescu: aspectul literar al scrierii.</p>	1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i> , vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997. 2. Cornea, Paul, <i>Itinerar printre clasici</i> , Editura Eminescu, 1984. 3. Drăgan, Mihai, <i>B. P. Hasdeu</i> , Ed. Junimea, 1972. 4. Eliade, Mircea, <i>Despre Eminescu și Hașdeu</i> , Editura Junimea, 1987. 5. Manolescu, Nicolae, <i>Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc</i> , vol. 1, Ed. Minerva, 1980.	2
8.	<p>Dramaturgia română în pașoptism și postpașoptism Inițiatori ai genului. Contribuția lui Vasile Alecsandri la fondarea teatrului național românesc. Modele franceze. Diversitatea speciilor. Comedia. Specii comice. Comediografi. Personaje-arhetip. Drama.</p>	1. <i>Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900</i> , București, Editura Academiei, 1979. 2. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul Alecsandri</i> , București, Editura Minerva, 1991. <i>Dicționarul scriitorilor români</i> . Vol. 1 – 4. Editura Fundației culturale române, București, 1995-1999.	2

V. Tematica seminarelor/ rep. orelor de seminar

Nr. d/o	Tema	Bibliografie	ore.
1.	<p>Element autohton în lirica perioadei</p> <p>1. Contribuția lui Vasile Alecsandri la „românizarea” poeziei autohtone. Ciclul <i>Doine</i>: structuri tematice, motive și personaje populare, real și fabulos, noutatea viziunii.</p> <p>2. Valorificarea mitologicului în <i>Zburătorul</i> lui Ion H.- Rădulescu. Structură ciclică, cadrul patriarhal, modalități de expunere, mijloace lingvistice, oralitatea stilului în capodoperă.</p>	<p>1. Călinescu, G., <i>Istoria literaturii de la origini până în prezent</i>, ediția a doua, Ed. Minerva, 1983.</p> <p>2. Manolescu, Nicolae, <i>Poeți romantici</i>, Chișinău, Editura Știința, 2004.</p> <p>3. Simion, Eugen, <i>Dimineața poezilor</i>, București, Editura Cartea Românească, 1980.</p> <p>4. Piru, Alexandru, <i>Introducere în opera lui I. Eliade Rădulescu</i>, București, Editura Minerva, 1971.</p> <p>5. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul Alecsandri</i>, București, Editura Minerva, 1991.</p>	2.
2.	<p>Poezia naturii</p> <p>1. Caracteristici ale liricii descriptive. Pastelul.</p> <p>2. Elemente de pastel în <i>Zburătorul</i> de Ion H.- Rădulescu.</p> <p>3. Tehnici picturale în <i>Pastelurile</i> lui V. Alecsandri.</p>	<p>1. Cornea, Paul, <i>Vasile Alecsandri - Pasteluri</i>, Ed. Albatros, 1972.</p> <p>2. Simion, Eugen, <i>Dimineața poezilor</i>, București, Editura Cartea Românească, 1980.</p> <p>3. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul Alecsandri</i>, București, Editura Minerva, 1991.</p> <p>Piru, Alexandru, <i>Introducere în opera lui I. Eliade Rădulescu</i>, București, Editura Minerva, 1971.</p>	2
3.	<p>Proza de ficțiune. Nuvela melodramatică</p> <p>1. Apariția speciei. Tipologia nuvelei românești.</p> <p>2. <i>Zoe</i> și <i>O alergare de cai</i> de C. Negruzzi: compoziție, arta contrapunctului; personaje și situații romantice, metoda lui Lavater; intertext</p>	<p>1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997.</p> <p>2. Popovici, Dumitru, <i>Romantismul românesc</i>,</p>	2

	ironico-parodic; mixaj stilistic.	București, E. T., 1969. 3. <i>Constantin Negruzzi interpretat de:</i> , București, Editura Eminescu, 1981.	
4.	<p style="text-align: center;">Nuvela istorică</p> <p>1. <i>Alexandru Lăpușneanul</i> de C. Negruzzi, capodoperă a speciei: geneza, intertext cronicăresc, echilibru clasic, excepționalitatea romantică a eroului, alte personaje, limbă și stil.</p> <p>2. <i>Doamna Chiajna</i> de Al. Odobescu: tablouri de epocă, relief dramatik al portretelor, personaj tipologic, stil.</p>	<p>1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997.</p> <p>2. <i>Constantin Negruzzi interpretat de:</i>, București, Editura Eminescu, 1981.</p> <p>3. Vianu, Tudor, <i>Arta prozatorilor români</i>, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.</p>	2
5.	<p style="text-align: center;">Proza memorialistică</p> <p>1. Memorialistica nostalgico-paseistă. <i>Amintiri și Studii moldovane</i> de Alecu Russo.</p> <p>2. Memorialistica epistolară. <i>Vasile Porojan</i> de V. Alecsandri. <i>Scrisori către V. Alecsandri</i> de Ion Ghica.</p>	<p>1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997.</p> <p>2. Virgolici, Teodor, <i>Alecu Russo</i>, București, Editura Tineretului 1981.</p>	2
6.	<p style="text-align: center;">Virtuți narative în ciclul epistolar Negru pe alb de C. Negruzzi</p> <p>1. Structuri tematice.</p> <p>2. Excursii în geografie și istorie. <i>Plimbare, Trisfetitele, Ochire retrospectivă</i>.</p> <p>3. Jurnale de drum. <i>Pelerinagiu, Băile de la Ems</i>.</p> <p>4. Preocupări filologice. <i>Slavonisme, Despre limba românească, Critică</i>.</p> <p>5. Mostre de narațiune umoristică și ironico-parodică. <i>Rețetă, Fiziologia provincialului, Iepurărie, Proprietate păgubitoare, Pentru ce țiganii nu sunt români</i>.</p> <p>6. Narațiune-colaj în <i>Picală și Tindală</i>.</p>	<p>1. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997.</p> <p>2. <i>Constantin Negruzzi interpretat de:</i>, București, Editura Eminescu, 1981.</p> <p>3. Vianu, Tudor, <i>Arta prozatorilor români</i>, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.</p>	2
7.	<p style="text-align: center;">La originile romanului românesc</p> <p>1. Tentative de roman. <i>Tainele inimii</i> de</p>	1. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria literaturii române pentru</i>	2

	<p>Mihail Kogălniceanu: aspecte compoziționale; personaje, discurs, stil.</p> <p>2. <i>Ciocoi vechi și noi</i> de Nicolae Filimon: compoziție; concret și livresc; serii de personaje antinomice; valoarea de arhetip a personajului central, stil.</p>	<p><i>elevi și profesori</i>, Editura Cartier, Chișinău, 2004.</p> <p>2. Ivașcu, George, Nicolae Filimon, București, Editura Albatros, 1976.</p> <p>3. Manolescu, Nicolae, <i>Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc</i>, vol. 1, Ed. Minerva, 1980.</p> <p>4. Vianu, Tudor, <i>Arta prozatorilor români</i>, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.</p>	
8.	<p>Metafora călătoriei în <i>Pseudo-kynegeticos</i> de Al. Odobescu</p> <p>1. Geneză, particularități compoziționale.</p> <p>2. Pseudotext, mixaj stilistic, confesiune directă, umor, ironie și autoironie, parodie, pastişă.</p>	<p>1. Manolescu, Nicolae, <i>Introducere în opera lui Alexandru Odobescu</i>, București, Editura Minerva, , 1976.</p> <p>2. Manolescu, Nicolae, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației Culturale Române, București, 1997.</p> <p>3. Vianu, Tudor, <i>Arta prozatorilor români</i>, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.</p>	2

VI. Tematica laboratoarelor/ rep. orelor de laborator

Nr. d/o	Tema, conținutul	Bibliografie	ore.
1.	<p>Originile romantismului românesc</p> <p>1. Romantismul. Doctrina literară, cele două romantisme (după Nicolae Manolescu). <i>Introducere (la Dacia literară)</i>, manifestul curentului literar. Importanța publicației în contextul epocii.</p>	<p>1. Coord. Gh. Crăciun, <i>Istoria literaturii române pentru elevi și profesori</i>, Chișinău, Editura Cartier, 2004, pp. 136 - 138.</p> <p>2. Nicolae Manolescu, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1997, pp. 167 - 171.</p> <p>3. Mihail Kogălniceanu, <i>Scrieri</i>, E. T., București, 1967.</p>	2
2.	<p>Gr. Alexandrescu. Epistole și satire</p> <p>1. Modele.</p> <p>2. Epistole de Gr. Alexandrescu: aria tematică, reflecție și vervă ironică, monologul-autoportret, demitizarea literaturii, stil. Observația realistă, notația acută, ludico-criptică, comedia vieții mondene în <i>Satiră. Duhului meu</i>.</p>	<p>1. Grigore Alexandrescu, <i>Pagini alese</i>, București, 1995.</p> <p>2. Silvian Iosifescu, <i>Grigore Alexandrescu</i>, E.P.L., 1964, pp. 74 - 82, pp. 96 - 106.</p> <p>3. Mircea Angheliescu, <i>Introducere în opera lui Grigore Alexandrescu</i>, Ed. Minerva, 1973.</p>	2
3.	<p>Cântarea României de Alecu Russo, un poem în proză</p> <p>1. Geneza. Problema paternității, litigiul literar.</p> <p>2. Compoziție. Părțile discursului retoric. Interpretarea titlului.</p> <p>3. Comentarii pe text: temă, motive, conținut, stil.</p>	<p>1. Alecu Russo, <i>Opere</i>, Chișinău, Editura Literatura artistică, 1989, pp. 147 - 168.</p> <p>2. Tudor Vianu, <i>Arta prozatorilor români</i>, Chișinău, Editura Hyperion, 1991, pp. 39 - 45.</p>	2
4.	<p>Nuvela parodică Micuța de B. P. Hasdeu</p> <p>1. Momentul apariției. Litigiul literar.</p> <p>2. Compoziție inedită parodierea schemei romantice; traiectoria personajului central, stil..</p>	<p>1. Bogdan Petriceicu Hasdeu, <i>Scrieri</i>, vol. 1, Editura Știința, Chișinău, 1993.</p> <p>2. Nicolae Manolescu, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, vol.1, Ediție revizuită, Editura Fundației</p>	2

		Culturale Române, București, 1997, pp.272-276. 3. Munteanu, George, <i>B. P. Hasdeu</i> , București, Editura Minerva, 1974	
5.	Memorialistica trucată”. Memoriale și note de călătorie <i>Memorial de călătorie</i> de Gr. Alexandrescu. <i>Balta Albă, O plimbare la munți</i> de V. Alecsandri.	1. Grigore Alexandrescu, <i>Pagini alese</i> , București, 1995, pp. 115 - 154. 2. Vasile Alecsandri, <i>Proză</i> , București, 1967, pp. 133 - 161, 172 - 187.	2
6.	Vasile Alecsandri. Teatrul comic 1. Vasile Alecsandri, fondatorul speciei. 2. Comedia de moravuri: aluzii satirice la adresa societății în <i>Iorgu de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului</i> . <i>Chirițele</i> : forme și tipuri ale comicalului, valoarea de arhetip a personajului.	1. <i>Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900</i> , București, Editura Academiei, 1979. 2. <i>Dicționarul scriitorilor români</i> . Vol. 1 – 4. Editura Fundației culturale române, București, 1995-1999. 3. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria didactică a literaturii române</i> , Editura Magister, Chișinău, 1997. 4. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul Alecsandri</i> , București, Editura Minerva, 1991.	2
7.	Drama istorică 1. Comentarii în paralelă: <i>Răzvan și Vidra</i> de B. P. Hasdeu și <i>Despot-Vodă</i> de Vasile Alecsandri: compoziție; plan psihologic și social; personaje reprezentative; traiectoria personajului central, discurs dramatic, structuri romantice; stil.	1. Săndulescu, Al., <i>Vasile Alecsandri: Despot-Vodă</i> , Ed. Albatros, 1981. 2. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria didactică a literaturii române</i> , Editura Magister, Chișinău, 1997. 3. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul Alecsandri</i> , București, Editura Minerva, 1991.	2
8.	Dramele Ovidiu și Fântâna Blanduziei de Vasile Alecsandri 1. Tema creatorului ajuns la senectute, traiectorii ale personajelor	1. Crăciun, Gheorghe, <i>Istoria didactică a literaturii române</i> , Editura Magister, Chișinău, 1997.	2

	centrale, alte personaje, stil.	2. Piru, Alexandru, <i>Surîzătorul</i> Alecsandri, București, Editura Minerva, 1991.	
--	---------------------------------	--	--

VII. Tematica și formele lucrului independent dirijat/ rep. Orelor

Referate

1. Teme și probleme în lirica epistolară a lui Grigore Alexandrescu
2. Fabulistul Alexandru Donici
3. Lumea fabulelor lui Gr. Alexandrescu
4. Poezia deșteptării. *Deșteptarea României* de Vasile Alecsandri și *Un răsunset* de Andrei Mureșanu
5. Proiecții ale ostașului român în ciclul liric *Ostașii noștri* de Vasile Alecsandri.
6. Imagini ale copilăriei și ale copilului în *Amintiri* de Alecu Russo

Eseuri critice

1. Tema unionistă în poezia *Hora Unirei* de Vasile Alecsandri
2. Memorialistica epistolară: *Vasile Porojan* de Vasile Alecsandri
3. Perspective umoristice și satirice în schița autobiografică *Cum am învățat românește* de C. Negruzzi
4. *Zburătorul*, un mit românesc
5. Preocupările filologice ale lui C. Negruzzi: epistolele *Slavonisme*, *Despre limba românească*, *Critică*.
6. Presa de limbă română în pașoptism

VIII. Obiectivele de referință și conținuturi

- familiarizarea studenților cu trăsăturile de bază ale fenomenelor complexe, numite pașoptism și postpașoptism;
- caracterizarea epocii literare de pînă și de după anul 1840;
- prezentarea principalelor direcții literare în lirica, proza și dramaturgia română din perioada 1830-1860;
- informarea studenților despre apariția și evoluția presei literare române;

- comentarea activității literare a scriitorilor notorii din această epocă literară.

IX. Evaluarea disciplinei

- **evaluări sumative periodice;**

teste, referate, lucrări de control

- **evaluarea sumativă finală**

Examen

Lista subiectelor

pentru examenul la cursul *Istoria literaturii române* (Pașoptism, Postpașoptism),

gr. 11-12

1. Definiți trăsăturile fenomenului literar *Pașoptism și postpașoptism*, evidențiind etapele de evoluție ale literatura române din această perioadă.
2. Redactați un eseu structurat cu tema *Originea dublă (europeană și autohtonă), a romantismului românesc*, implicând contribuția scriitorilor români la promovarea conceptului literar.
3. Redactați un eseu structurat cu tema: *Influențe lamartiniene în poezia românească de pînă la 1840*, implicând exemple din creația lui I. H. Rădulescu și a lui Gr. Alexandrescu.
4. Evocați contribuția revistei *Dacia literară* la orientarea literaturii române de la 1840, comentînd articolul *Introducere (la Dacia literară)* de Mihail Kogălniceanu.
5. Comentați rezumativ structurile tematice ale *Doine* -lor lui Vasile Alecsandri, referindu-vă, în special, la poezia *Doina*.
6. Comentați particularitățile compoziționale, implicațiile mitului și semnificațiile baladei *Zburătorul* de I. H. Rădulescu.
7. Expuneți, într-un text coerent, particularitățile prozei artistice românești din pașoptism și postpașoptism, implicând următoarele detalii: întemeietori și promotori, modele, tehnici narative, raportul memorie - imaginație, prezențe biografice, melodramatice și istorice.

8. Comentați nuvela *Zoe* de C. Negruzzi, implicând noțiunile: element melodramatic, personaj romantic, perspective antisociale, contrapunct, fiziognomie, stil. Explicați sugestiile din finalul scrierii.
9. Argumentați afirmația: "*O alergare de cai* este una dintre prozele cele mai izbutite ale lui Negruzzi, o bijuterie de precizie tehnică" (Nicolae Manolescu), referindu-vă la compoziția, arta contrapunctului, personajele, situațiile romantice, intertextul ironico-parodic, mixajul stilistic din text.
10. Comentați nuvela istorică *Alexandru Lăpușneanu* de Constantin Negruzzi, implicând referințe la geneza, intertextul cronicăresc, structura, elementul romantic, personajele, stilul și limba scrierii.
11. Explicați aspectul parodic al nuvelei *Iluzii pierdute... Un întâi amor* de Mihail Kogălniceanu.
12. Referiți-vă la particularitățile prozei memorialistice a lui Alecu Russo, comentați capitolele 1 - 3 din *Amintiri*, evocând sentimentul nostalgico-paseist al autorului.
13. Comentați valoarea literară a începutului de roman *Tainele inimii* de Mihail Kogălniceanu.
14. Referindu-vă la romanul *Ciocoii vechi și noi* de Nicolae Filimon, comentați particularitățile compoziționale, seriile de personaje antinomice, valoarea de arhetip a protagonistului.
15. Argumentați, prin prisma aprecierilor lui Titu Maiorescu, în ce constă valoarea artistică a *Pasteluri - lor* lui Vasile Alecsandri. Comentați pastelul *Miezul iernii*, evocând rolul imaginilor vizuale și al celor auditive.
16. Comentați preocupările filologice ale lui Costantin Negruzzi din epistolele *Slavonisme, Despre limba românească, Critică*.
17. Comentați tematica, reflecția și verva ironică din *Epistolă către Voltaire* de Gr. Alexandrescu.
18. Comentați proza de călătorie *Balta Albă* de Vasile Alecsandri, specificând particularitățile discursului epic.

19. Comentați, cu referire la *Memorial de călătorie* de Gr. Alexandrescu, particularitățile compoziționale și stilistice ale discursului memorialistic.
20. Comentați poemul în proză *Cîntarea României* de Alecu Russo, invocînd momentul genezei, problema paternității, particularitățile compoziționale, părțile discursului retoric, semnificațiile titlului, tema, structura de motive, specificul stilului biblic.
21. Comentați comedia de moravuri *Iorgu de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului* de V. Alecsandri, subliniind formele comicului, semnificația personajelor, mesajul.
22. Identificați și comentați în *Chirițele* lui Vasile Alecsandri formele comicului, valoarea de arhetip a personajului central, mesajul.
23. Identificați și comentați în drama istorică *Răzvan și Vidra* de B. P. Hasdeu particularitățile compoziționale, planul psihologic și cel social; semnificația și linia evolutivă a personajelor reprezentative, coordonatele discursului dramatic, ale structuri romantice; stil.
24. Comentați geneza, particularitățile compoziționale și cele stilistice ale scrierii *Pseudo – kinegeticos* de Al. Odobescu.

X. Referințe bibliografice

I Ediții

1. Alecsandri, Vasile, *Opere (în 5 vol.)*, Editura Hyperion, Chișinău, 1991-1992.
2. Alexandrescu, Grigore, *Poezii. Memorial de călătorie*, ed. a 2-a, Editura Minerva, 1974.
3. Alexandrescu, Grigore, *Suvenire și impresii, epistole și fabule*, E. T., 1969.
4. Bălcescu, Nicolae *Românii supt Mihai-Voievod Viteazul*, Editura Minerva, București, 1996.
5. Bolintineanu, Dimitrie, *Manoil. Elena*, Editura Eminescu, București, 1971.
6. Bolintineanu, Dimitrie, *Legende istorice și alte poezii*, E. P. L., București, 1965.
7. Filimon, Nicolae, *Ciocoii vechi și noi*, Editura Editex și Nimbus, București, 1995.
8. Kogălniceanu, Mihail, *Scrieri*, E. T. ,București, 1967.
9. Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Scrieri, vol. 1*, Editura Știința, Chișinău, 1993.
10. Bogdan Petriceicu Hasdeu, *Sarcasm și ideal*, Editura Minerva, București, 1975.
11. Hasdeu, Bogdan Petriceicu, *Răzvan și Vidra. Trei crai de la răsărit*, Editura Eminescu, București, 1973.

12. Heliade Rădulescu, Ion, *Scrieri alese*, E. T., București, 1969.
13. Negruzzi, Costache, *Păcatele tinerețelor*, Editura Național, București, 1997
14. Odobescu, Alexandru, *Scene istorice. Cîteva ore la Snagov. Pseudo-cynegeticos*, E. L., București, 1961.
15. Russo, Alecu, *Opere*, Editura Literatura artistică, Chișinău, 1989.

II. Dicționare, antologii

1. Anghelescu, Mircea, (coord.), *Dicționar de termeni literari*, Editura GARAMOND, București, fără anul ediției
2. *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, Editura Academiei, 1979.
3. *Dicționarul scriitorilor români*, vol. 1-4. Editura Fundației culturale române, București, 1995-1999.
4. Ducrot, O., Schaeffer, J.- M., *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbajului*, Editura Babel, București, 1996.
5. *Poezia română clasică*, vol. I, Ediție îngrijită de Al. Piru și Ioan Șerb, cuvînt înainte de Al. Piru, București, Editura Minerva, 1976.
6. Pop, Ion (coord.), *Dicționar analitic de opere literare românești*, v. I-II, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007.
7. Săndulescu, Al. (coord.), *Dicționar de termeni literari*, Editura Academiei, București, 1976.

III. Istorii ale literaturii

1. Călinescu, G., *Istoria literaturii de la origini până în prezent*, ediția a doua, Ed. Minerva, 1983.
2. Cioculescu, Șerban, Streinu, Vladimir, Vianu, Tudor, *Istoria literaturii române moderne*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
3. Crăciun, Gheorghe, *Istoria didactică a literaturii române*, Editura Magister, Chișinău, 1997.
4. Crăciun, Gheorghe, *Istoria literaturii române pentru elevi și profesori*, Editura Cartier, Chișinău, 2004.
5. Densușeanu, Ovid, *Literatura română modernă*, Ed. Eminescu, București, 1985.
6. *Istoria literaturii române*, Editura Academiei, București, 1968.
7. Iorga, Nicolae, *Istoria literaturii române în veacul al 19-lea*, vol. 3, Ed. Minevra, 1983.
8. Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, vol.1, Ediție revizuită, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1997.
9. Micu, Dumitru, *Scurtă istorie a literaturii române*, Ed. Iriana, București, 1994.
10. Negoșescu, Ion, *Istoria literaturii române*, Editura Minerva, București, 1991.

IV. Studii critice de referință

1. Anghelescu, Mircea, *Introducere în opera lui Grigore Alexandrescu*, București, Editura Minerva, 1973.
2. Călinescu, G., *Gr. M. Alexandrescu*, București, E. P. L., 1962.
3. Călinescu, G., Călinescu, Matei, Marino, Adrian, Vianu, Tudor, *Clasicism, baroc, romantism*.
4. Călinescu, Matei, *Conceptul modern de poezie. De la romantism la avangardă*, ed. a II-a, Pitești, Editura Paralela 45, 2002.
5. *Constantin Negruzzi interpretat de:*, București, Editura Eminescu, 1981.
6. Cornea, Paul, *De la Alexandrescu la Eminescu*, E. P. L., 1966.
7. Cornea, Paul, *Gîndirea românească în epoca pașoptistă (1830-1860)*, București, E. P. L., 1972.
8. Cornea, Paul, *Itinerar printre clasici*, Editura Eminescu, 1984.
9. Cornea, Paul, *Vasile Alecsandri - Pasteluri*, Ed. Albatros, 1972.
10. Drăgan, Mihai, *B. P. Hasdeu*, Ed. Junimea, 1972.
11. Eliade, Mircea, *Despre Eminescu și Hașdeu*, Editura Junimea, 1987.
12. Iosifescu, Silvian, *Grigore Alexandrescu*, E.P.L., 1964.
13. Ivașcu, George, *Nicolae Filimon*, București, Editura Albatros, 1976.
14. Haneș, Petre, *Studii de istorie literară*, Editura Minerva, 1970.
15. Manolescu, Nicolae, *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, vol. 1, Ed. Minerva, 1980.
16. Manolescu, Nicolae, *Introducere în opera lui Alexandru Odobescu*, București, Editura Minerva, , 1976.
17. Manolescu, Nicolae, *Poeți romantici*, Chișinău, Editura Știința, 2004.
18. Munteanu, George, *B. P. Hasdeu*, București, Editura Minerva, 1974.
19. Nicolescu, G. C., *Viața lui Vasile Alecsandri*, Chișinău, Editura Hyperion, 1990.
20. Papu, Edgar, *Existența romantică*, B. P. T., București, Editura Minerva, 1980.
21. Perpessicius, *Scriitori români*, vol. 2, Ed. Minerva, 1986.
22. Petrescu, Ioana Em., *Configurații*, București, Editura Dacia, 1981.
23. Piru, Alexandru, *Introducere în opera lui Vasile Alecsandri*, București, Editura Minerva, 1978.
24. Piru, Alexandru, *Introducere în opera lui I. Eliade Rădulescu*, București, Editura Minerva, 1971.
25. Piru, Alexandru, *Surîzătorul Alecsandri*, București, Editura Minerva, 1991.
26. Popovici, Dumitru, *Studii literare*, vol. 2, E.P.L., București, 1974.
27. Popovici, Dumitru, *Romantismul românesc*, București, E. T., 1969.
28. Săndulescu, Al., *Vasile Alecsandri: Despot-Vodă*, Ed. Albatros, 1981.
29. Simion, Eugen, *Dimineața poezilor*, București, Editura Cartea Românească, 1980.
30. Sorescu, George, *Scriitori români*, Ed. Minerva, București, 1992.
31. Thibaudet, Albert, *Reflecții*, vol. II, Editura Minerva, București, 1973.
32. Vîrgolici, Teodor, *Alecu Russo*, București, Editura Tineretului 1981.

33. Vianu, Tudor, *Arta prozatorilor români*, Chişinău, Editura Hyperion, 1990.
34. Vianu, Tudor, *Alecsandri, Eminescu, Macedonski*, Bucureşti, Editura Minerva, 1974.
35. Zamfir, Mihai, *Din secolul romantic*, Bucureşti, Editura Cartea Românească, 1989.
36. Zamfir, Mihai, *Lecturi şi zile*, Bucureşti, Editura Eminescu, 1975.